

‘LAAT DAT VENTJE TOCH PINGELEN, MAN.’

Rob Jacobs, een van de meest uitgesproken en excentrieke voetbalmensen die Rotterdam heeft voortgebracht, hoopt op 15 oktober vijfenzeventig jaar te worden. Jacobs was, onder anderen als speler van Feyenoord, Xerxes en Excelsior, een lepe spitspeler. Maar het trainen/coachen bleek nadien toch zijn ware roeping te zijn. Oefenmeester Jacobs is mede uniek omdat hij als enige hoofdcoach al de huidige Rotterdamse profclubs (Feyenoord, Sparta en Excelsior) heeft getraind.

De timing van het gesprek met Jacobs is een tikje ongelukkig. Na al eerder aan zijn verrotte knie te zijn geopereerd, onderging hij de afgelopen week een chirurgische ingreep aan zijn hand, waarbij een beklemd zenuw van de handpalm werd gecorrigeerd. Daarnaast heeft Jacobs tot zijn grote verdriet de afgelopen periode tal van vrienden/oud-teamgenoten zien wegvallen.

Voor het overlijden van Reinier ‘Beertje’ Kreijermaat, emotioneerde hem. Jacobs: ‘Reinier was niet alleen een echte vriend, maar ook de man die mij als piepjonge, negentienjarige Feyenoord-debutant (op 3 oktober 1963 in De Kuip tegen de voormalige Amsterdamse topclub Blauw-Wit) op sleeptouw nam. Het was een man met gevoel en daar heb je er tegenwoordig niet zoveel meer van.’

Toen Jacobs kort daarop ook nog eens te horen kreeg dat zijn oude Xerxes-maatje Willem van Hanegem thans aan prostaatcancer lijdt, was hij wederom danig aangeslagen. Jacobs: ‘Toen ik bij Xerxes voetbalde, heb ik Willem van Hanegem regelmatig opgehaald van de trein. Dat moest ook wel, want hij heeft er geloof ik vierendertig keer over gedaan om zijn rijbewijs te halen. Je begrijpt dat hij met de theorie ook al niet zo goed overweg kon. Willem kwam toen overigens als leerling-stukadoer rechtstreeks vanuit de bouw.’

Willem had als voetballer bij Xerxes reeds de nodige praatjes, maar hij was ook toen al een voortreffelijke speler. Ik kon erg goed met hem opschieten en vond het altijd prachtig als hij bij ons kwam eten. Als mijn vrouw

een mes en vork naast zijn bord had gelegd dan zei hij: ‘Wat is dit nou? Ik eet wel gewoon met m’n handen.’ Ik antwoordde dan steevast: ‘Dat moet je ook gewoon doen, man!’ Geweldig!

Willem is een echte voetbalvriend. Later zijn we natuurlijk ook allebei coach geworden. Als je elkaar dan weer tegenkwam, dan bleken we over voetballers en het spel zelf vrijwel alles hetzelfde te zien.

Bij Xerxes zag je al dat formidabele linkerbeen. Met rechts deed hij niets. Dat hing er gewoon bij. Hij was tweebenig met zijn linkerbeen. Hij had een perfecte buitenkantvoet en hij schoot van alle standen de vrije trappen binnen. Ja, je zag het toen al. De man was ook zó sterk, echt onvoorstelbaar.

Je mag gerust weten dat ik het een eer vond om met Van Hanegem te voetballen. Ik heb ook nog een jaar met Piet Keizer in het militaire elftal gespeeld. Keizer achtte ik qua genialiteit bijna van hetzelfde niveau. Ik vond Van Hanegem beter, maar Keizer volgde op één tiende van een seconde.

Bij Xerxes was de Duitser Kurt Linder onze trainer. Hij was begin jaren tachtig nog de oefenmeester van Ajax. Maar als Linder ons rondjes van vier en halve kilometer door het Kralingse Bos liet rennen, dan lag Willem languit in het gras en op z’n dooie gemak naar ons te kijken. En dan zei hij: ‘Ik heb jullie toch zien lopen, zeg! Wat kunnen jullie allemaal goed lopen! Maar ik loop wel in de wedstrijd, dat is even een ander verhaal.’ Hij had natuurlijk groot gelijk.

‘ZE MOETEN EENS PROBEREN OM SIMPELWEG VAN DE VOETBALSPORT AF TE BLIJVEN EN NIET TE TORNEN AAN ALLES WAT GOED WAS EN IS.’

Of Linder dat zomaar toeliet? Ja, wat denk jij dan! Ondanks dat Linder Willem een fenomeen vond, heeft hij hem in het begin een paar keer weggestuurd. Puur en alleen omdat hij niet wilde lopen. Maar dan kwam prompt ‘Ome Piet’ Hoogenboom, dat was de eigenaar van een groot concern met Volkswagens, weer opdagen.

Ome Piet, hij had trouwens een glazen oog, beschouwde Willem als zijn zoon. Als Willem het qua discipline weer eens te bont had gemaakt, dan vroeg hij: ‘Ome Piet, mag ik u even onder drie ogen spreken?’ Normaal word je dan als speler de laan uitgestuurd,

Rob Jacobs van FC Groningen tijdens de derde ronde Europa Cup match tussen Vitoria Guimaraes en FC Groningen op 10 December, 1986 in Estádio Municipal de Guimaraes in Guimaraes, Portugal.

maar Ome Piet begon juist keihard te lachen en van pure pret op zijn dijen te slaan.’

Jacobs genoot op de Paradijslaan nummer 137III in Crooswijk, van een mooie, onbezorgde jeugd waarin, ook bij gebrek aan andere afleidingen, reeds alles om voetbal draaide. Als profvoetballer was Jacobs een goede subtopper en maakte, nadat hij nog voor zijn dertigste met een paar versleten enkels werd afgekeurd, al snel furor als een flamboyante trainer die, zowel door zijn kijk op voetbal als met zijn typische no-nonsensehouding, het uiterste uit een voetbalploeg wist te halen.

‘Ik zou niet durven te stellen dat ik altijd al meer trainer dan voetballer ben geweest. Wat ik bedoel te zeggen is: in mijn jeugd was Faas Wilkes mijn idool. Als wij thuis in Crooswijk via de radiodistributie naar het verslag van Nederland-België hadden geluisterd, dan ging ik gelijk na het eindsignaal met mijn één jaar jongere broer

VLNR: John Spinhoven, Alexander Joncic, Willy Dullens, Rob Jacobs, Piet Quix, Piet Kriesch during the match between Sittardia and Xerxes in januari, 1965 in Sittard

en onze voetbalvriendjes naar het Schuttersveld om die wedstrijd na te spelen. Ik was dan altijd Faas Wilkes. Daar keek je als jochie huizenhoog tegenop.’

Dus als een fenomeen als Faas, in de rol van adviseur, jaren later tegen trainer Kurt Linder zegt: je moet die Jacobs in de spits zetten! Dan moet je toch wel redelijk hebben kunnen voetballen? ‘Ja, als zo’n man zo goed over je spreekt, dan deed dat wel wat met je. Of Linder naar Wilkes luisterde? Jazeker!’

Als trainer was humor voor Jacobs een belangrijke factor. ‘Met humor word je geen kampioen, maar zonder humor handhaaf je je met clubs als Excelsior niet jarenlang in de eredivisie. Begrijp je?’

Achter de grote mond en de grappen en grollen, toch het overbekende handelsmerk van Jacobs, blijkt er wel al decennialang een groot verdriet schuil te gaan. Jacobs: ‘Mijn vader was mijn grote voorbeeld. Als voetballer stond hij bekend als een goede en veeleisende spits, maar hij was ook een man die, als chauffeur bij Van Nelle en later als loodsbaas bij Frans Swarttouw, keihard heeft gewerkt. Toen hij 52 was, voelde hij zich op een dag niet zo lekker, zei dat hij even naar de dokter ging en zwaaide ons gedag. Toen hij de hoek van de straat was gepasseerd, heeft hij vervolgens door een bloedprop een hartstilstand gekregen.’

De tweede tik kreeg Jacobs, die nu nog een van zijn twee broers over heeft, toen hij nota bene op zijn 35e verjaardag de wrede mededeling kreeg dat zijn tien jaar jongere broertje (‘ook een voetballer en ooit nog het

vriendje van Anita Meijer geweest’) aan de ziekte van Hodgkin (lymfeklierkanker) was overleden.

Jacobs: ‘Ik heb deze gebeurtenissen altijd onderhuids met me megedragen. Eerlijk gezegd gaat er bijna ook geen dag voorbij dat ik er niet even aan terugdenk. Het is een van de redenen waarom ik weleens uit mijn slof kon schieten als een voetballer zich met een lullig pijntje bij mij meldde. De humor werd dan al gauw cynisme.

Op het moment dat mensen als Moulijn, Keizer en Kraay overlijden, denk je wel bewust na over de dood. Maar ik ben er niet bang voor. Ik hoop alleen dat die erge ziektes mij bespaard blijven. Mijn moeder is 86 jaar geworden. Dat vind ik een mooie leeftijd. Mijn moeder was erg belangrijk voor ons, maar heeft helaas een nogal bevreemde tijd op aarde gehad. Ga maar na: bij leven heeft ze haar man, een nog jonge zoon, acht broers en een zus begraven zien worden...’

Enkele vrienden van Jacobs bereiden thans de uitgave van een boek voor over de man die enkele jaren geleden zelfs de Erasmusspeld (vanwege zijn verdiensten voor de stad Rotterdam) ontving. Aan kostelijke anekdotes in ieder geval geen gebrek.

Jacobs verhaalt vol flair. Over de dag dat hij als 15-jarige nog een wedstrijd samen met zijn (toen alleen maar op hem kankerende) vader in het eerste elftal van TRH (The Rising Hope) heeft gespeeld. Over de hilarische trainersperiode in Griekenland, waar zijn Nigeriaanse spitspeler vanwege hasjsmokkal zes maanden in de gevangenis moest zitten en waar de Egyptische broertjes Ibrahim en Hossam Hassan met hun benen in het gips van de Afrika Cup terugkwamen; niet omdat ze echt geblesseerd waren, maar omdat ze eerst hun achterstallige salaris wilden ontvangen. Over de Indonesische minister van transport die op een dag zo klaar was met het bedrog van de voetbalmafia aldaar dat hij Jacobs zijn geld meegaf en zichzelf onmiddellijk uit die wereld terugtrok. En over de dag dat zijn elftal leider in Saoedi Arabië zei dat ze die middag met de gehele selectie naar een excursie gingen; helaas bleek de elftal leider de Engelse taal niet helemaal machtig, want in plaats van een excursie waren Jacobs en zijn selectie diezelfde middag, samen met duizenden belangstellenden, getuige van een openbare executie waarbij een beul met een zwaard het hoofd van een misdadiger afhakte.

Jacobs volgt met belangstelling de plannen voor een nieuw Feyenoord-stadion. Hij toont zowel respect voor de voor- als de tegenstanders, maar heeft wel een duidelijke mening: ‘Met alle respect voor De Kuip, maar

als je in de top van het voetbal wil blijven meedraaien, dan moet er natuurlijk hoe dan ook een nieuw stadion komen. Ik betwijfel alleen of dat nieuwe stadion nog wel vol komt met toeschouwers; het kost natuurlijk een godsvermogen om een dergelijke voetbaltempel neer te zetten en dan wordt het ook voor de gewone man moeilijk om kaartjes te blijven kopen.

Daar komt nog bij dat als je het huidige elftal van Feyenoord ziet, de tranen je in je ogen springen. Er zit totaal geen muziek in dit team. Wat ik bij Feyenoord mis? Voetbal met de hoofdletter V. Ik zie geen fatsoenlijk positiespel, geen combinaties, er wordt amper gecoacht, de linies schuiven niet in elkaar op, de ruimtes worden niet klein gemaakt en ze kunnen (zelfs met hun goede been) niet drie keer achter elkaar een bal naar dezelfde kleur spelen... Man, dit Feyenoord heeft zich in de huidige competitie al een seizoen lang kampioen-onwaardig getoond. Niet één keer hebben ze mij overtuigd.

Ik ben van mening dat de lat bij Feyenoord veel hoger gelegd moet worden. Met alle respect, maar met spelers van het kaliber Diks, Bilal, Nelom en Kramer kun je nimmer het niveau halen dat Feyenoord behoort na te streven.

Ja, in de bekerwedstrijd tegen PSV kon er plotseling wel met bezieling gespeeld worden. Toevallig zat ik voor die wedstrijd, onder anderen met Bennie Wijnstekers, in een van de sponsoruimtes op een podium. Toen ze mij daar vroegen wat ik als trainer van Feyenoord zou doen, zei ik: ‘Ik zou dit PSV onmiddellijk bij de keel grijpen.

Sparta seizoen 1991-1992 o.l.v trainer Rob Jacobs met o.a Peter Houtman, Mike Snoei, Michel Valke, Glenn Helder, Marco Sas, Wim Bubberman, Gerard de Nooijer, Edward Metgod, Ernest Faber, Dennis de Nooijer, Gerald Sandel Ben Spork, Mitchell van der Gaag, Ron van den Berg, Patrick van Leeuwen, John Schuurhuizen, Oni Louhenapessy, Ron Luyten, Edwin Vurens, Assistant Trainer Henk van Stee, Ze Rodrigues Medic, Henk Klamer, John Veldman, Frank Kooiman en Elden de Getrouwe

‘WAT IK BIJ FEYENOORD MIS? VOETBAL MET DE HOOFDLETTER V.’

Gelijk die twee zwakke backs en die matige centrale verdediger opjagen, hen vastpakken en ze ook niet meer loslaten. Dat houdt je weliswaar niet negentig minuten vol, maar daarmee bluf je zo’n tegenstander wel af.”

Nou, het leek wel of ze hadden meegeluisterd. Binnen drie minuten stond Feyenoord met 1-0 voor en won de wedstrijd op afgetekende wijze. Maar een paar dagen later werd er met hetzelfde elftal alweer van VVV verloren. Ik vind dat onbegrijpelijk.

Daarom zeg ik dus ook: als je een gloednieuw stadion gaat bouwen, voor wie doe je dat dan? De achterstand die

wij op de grote landen hebben, zullen wij nooit en te nimmer meer inhalen. In Engeland zullen er altijd zes à zeven topteams zijn waar een club als Feyenoord niet aan kan tippen. Duitsland heeft er ook drie à vier en Spanje telt ook zomaar vier à vijf topteams waar je, met wat voor een superstadion dan ook, altijd tegenaan zal hikken. Feyenoord en de overige Nederlandse clubs kunnen daar, op een enkele uitzonderlijke uitschieter na, nooit tegenop.’

‘Jawel, Ajax heeft wel goed geld verdiend aan het Europese avontuur en dat gun ik ze als voetballiefhebber ook van harte. Als Ajax goed speelt, dan geef ik dat onomwonden toe. Ik kijk simpelweg niet naar namen, maar naar het voetbal. Zo ben ik nu, bijvoorbeeld, een fan van die aap die in Amsterdam nu laatste man speelt (Jacobs doelt op Matthijs de Ligt, red.) en dat zontje van Kluivert kan mij ook bekoren. Ik vind dat rasvoetballers.’ Omdat Jacobs altijd wel goed is voor een prima quote, een uitgesproken mening of een smeuge anekdote, wordt hij (van RTV Rijnmond en Feyenoord-TV tot FOX en het online-sportprogramma RUR) zeer frequent als specialist opgevoerd. Op de dag dat wij Jacobs spreken heeft Barcelona de avond daarvoor de finale van de Spaanse beker bereikt. De liefhebber in Jacobs adoreert al jarenlang het spel van Barcelona. Ook hem viel gisteravond die (weliswaar) peperdure doch geniale Braziliaanse invaller op: ‘Ja, Coutinho is een fantastische speler. Daar gaan ze bij Barcelona nog veel plezier aan beleven. Alleen die kleine (Messi, red.) overtreft-ie niet, hoor! Messi is volgens mij door niemand ooit nog in te halen. En zeker niet door meneer Ronaldo. Alleen al het verschil in karakter is zó tekenend. Ronaldo is weliswaar efficiënt, maar bovenal een showman. Die loopt na afloop het veld af en gaat met de spiegel van zijn telefoon-tje kijken of hij een wondje bij zijn oog heeft... nou, dan ben je bij mij gauw klaar, hoor!’

‘Mijn vader zei altijd: “Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.” En dat heb ik goed onthouden!’

‘Ik heb in mijn tijd als trainer van Excelsior weleens een jeugdtrainer weggestuurd, omdat hij die jochies gewoon rondjes liet lopen. De idioot! Ik zei: “Als je jonge gastjes op deze wijze wilt trainen, dan moet je bij een atletiekvereniging gaan werken. Dit is een voetbalvereniging. Iedereen moet een bal aan zijn voeten hebben en dan gaan we tijdens de training alles met die bal doen.”

Maar het is net als nu bij de KNVB met dat belachelijke jeugdplan “Winnaars van morgen”. Zelfs kleine kinderen worden al gedwongen om vier tegen vier en twee tegen twee te spelen...! Dan vraag ik me af: waar zit hun

‘ALS JE ZE VRIJ LAAT EN PUUR OP INTUÏTIE LAAT VOETBALLLEN, DAN HAAL JE ZO DE VENTJES ERTUSSENUIT DIE EEN MANNETJE DURVEN TE PASSEREN’

verstand, man? Ik heb al duizend keer geroepen dat je die gastjes, minstens tot hun tiende jaar, lekker hun gang moet laten gaan. Als je ze vrij laat en puur op intuïtie laat voetballen, dan haal je zo de ventjes ertussenuit die een mannetje durven te passeren. Daar gaat het namelijk om!

Als ik dan vaders langs de lijn zie staan die telkens roepen dat een jochie de bal over moet spelen, dan kan ik me nooit inhouden, hè, ik roep dan gelijk: “Ben jij niet goed, joh? Hij moet die bal helemaal niet overspelen. Laat dat ventje toch pingelen, man.” Uiteindelijk heb ik daar dan weer de grootste ruzie!’

Ook de door de KNVB bedachte ‘piramide’ maakt Jacobs razend: ‘Dat is toch een verschrikking! Ze zadelen de amateurclubs zo met grote financiële problemen op. Een club als Excelsior Maassluis wordt nu gedwongen om uitwedstrijden in Assen of Limburg te voetballen in plaats van verschillende derby’s te spelen. Van een lucratieve derde helft is dan allang geen sprake meer. Dat komt omdat ze niet nadenken!’

De ware romantiek van het voetbal is voor mij grotendeels verdwenen. Ze moeten eens proberen om simpelweg van de voetbalsport af te blijven en niet te tornen aan alles wat goed was en is. Kunstgrasvelden zijn geweldig voor de jeugd, maar alle eerste teams in Nederland behoren gewoon op echt gras te voetballen. Net zoals er in de kantine van de amateurclub kroketten en frikandellen moeten worden verkocht. En geen broccoli, zoals die mafkees van Voetbal Inside ons dat zo graag door de strot wil duwen.’

Jacobs deelt de mening dat voetbal steeds meer een sport is geworden waarin de trainers een veel te grote rol vertolken. Hij mist ook de zelfreflectie. ‘Als een elftal met vier, vijf-nul op z’n kloten heeft gehad, dan zijn er maar heel weinig trainers die zeggen: “Sorry, de tegenstander was beter. In elke linie hadden ze betere spelers lopen.” Als je gewoon zegt zoals het is, dan hoef je niets over je eigen team te vertellen!’

Jacobs vervolgt: ‘Van de huidige Rotterdamse eredivisieclubs speelt Excelsior, gemeten naar hun mogelijkheden, op dit moment veruit het beste voetbal. Ze nemen risico’s en gaan puur van voetbal uit. Sparta, waar ik als trainer overigens een geweldige tijd heb gehad en met zelf gescoute spelers als Helder, Vurens, Vonk en Van der Gaag twee jaar lang in het linkerrijtje van de eredivisie heb gespeeld, krijgt dit seizoen veel te veel goals tegen om zich te kunnen handhaven. Ja, de boel achterin dichttimmeren is normaal een specialiteit van Dick Advocaat. Behalve dan die éne uitwedstrijd met Oranje tegen Frankrijk. Toen heeft-ie wagenwijd de deur open gezet...’

Mijn tijd als trainer van Excelsior is een schoolvoorbeeld van creatief zijn en slim improviseren. Ik ben zes jaar trainer bij Excelsior geweest; twee jaar bij de jeugd en vier jaar als hoofdtrainer van het eerste elftal. We hadden, toen nog als oudekrantenclubje, geen piek, maar ik speelde ondanks dat we veruit de minste begroting hadden wel altijd in de eredivisie. Dat kwam grotendeels omdat ik alleen maar echte voetballers scoutte en hen zoveel als mogelijk vrijuit liet voetballen.’

Jacobs somt de namen een voor een op: ‘Bart Latuheru, Nico Jalink, Graeme Rutjes... Ik heb ze daar allemaal binnengehaald en er een hechte ploeg van gemaakt. We wonnen twee keer van PSV. Dat was in die tijd met recht een stuiver tegen een gouden tientje. Snap je?’

Toen wij met Excelsior, nota bene in De Kuip, PSV met 1-0 versloegen, was Thijs Libregts de trainer van PSV. Libregts zei na afloop: “Ik merkte het al in de spelersbus. De conversaties gingen daar meer over de Mercedes 500 SL, waar de gebroeders Van de Kerkhof die ochtend nog even naar waren wezen kijken, dan over de komende wedstrijd.” Ik antwoordde Libregts, dat dat nou toeval was: “Mijn speler Carlo van Tour vroeg vanmorgen aan zijn medespeler Ton Pattinama of hij nog een inruil-accu voor hem had...”

In de periodes dat Jacobs in Groningen, Limburg of het buitenland actief was, miste hij Rotterdam enorm. Zodra er maar even een weekje geen voetbal was, zorgde hij dan ook dat hij razendsnel weer even naar zijn stad terug kon.

Jacobs: ‘Als je al jarenlang over de Van Brienenoordbrug rijdt en telkens het ene na het andere hoge gebouw ziet verrijzen, dan is dat toch wel indrukwekkend. Ik kom uit 1943 en heb de oorlog daardoor natuurlijk niet bewust meegemaakt, maar ik herinner mij nog wel degelijk hoe de platgebombardeerde stad er in de jaren na de oorlog bij lag. Als je dan ziet wat er nu staat.

VLNR: Ab Fafie van Bandung Raya, coach Henk Wullems van Pelita Mastrans, assistant trainer Rob Jacobs van Pelita Mastrans tijdens het seizoen 1997/1998 in Indonesië.

Wat er nog beter kan in Rotterdam? Dat lijkt me niet zo moeilijk. Er worden in Rotterdam, net zoals in Amsterdam het geval is trouwens, wel vijfhonderd verschillende talen gesproken. Ik vind dat onvoorstelbaar. En meer zeg ik er niet over...

Rotterdam is voor mij een wereldstad vol met gekoesterde herinneringen. Van de tijd dat ik ging stappen in de bekende uitgaanstent Las Palmas tot de bakkie koffie bij eetcafé Boomerang aan de Goudsesingel. Maar ik denk dan bijvoorbeeld ook aan de tijd dat ik als jeugdspeler nog maar net was aangenomen door Feyenoord.

Mijn vader had in die tijd een Berini M21, een brommer waar hij enorm zuinig op was. Hij wist dan ook niet dat ik iedere week met diezelfde brommer naar Feyenoord reed. Medespeler Kick van der Vall (de latere speler van FC Twente) sprong telkens op de hoek van de straat bij me achterop.

Dit ging goed totdat er op het Schuttersveld een voetbaltoernooi voor spelers tot en met zestien jaar werd georganiseerd. Er kwam die dag een politieagent aan de deur die naar het paspoort van de oudste zoon van de familie Jacobs vroeg, omdat hij aan dat toernooi deelnam.

Mijn vader antwoordde verbaasd dat zijn zoon Rob wel degelijk zestien jaar was en gewoon mee mocht doen. Daarop antwoordde de agent flijntjes: “Maar we zien uw zoon wel iedere dinsdag op een brommer voorbijrijden. En daar is hij te jong voor!” Toen heb ik me toch een pak slaag gehad. Ik heb die brommer daarna nooit meer aangeraakt.’ ■